

Reflektorem po świecie kardiologii

Profesor Dudek prezydentem EAPCI!

Prof. Dariusz Dudek będzie kolejnym Polakiem, który obejmie prestiżowe stanowisko w Europejskim Towarzystwie Kardiologicznym. W dniu 22 maja 2018 roku w Paryżu, w trakcie obrad Kongresu PCR ogłoszono, że głosami członków został wybrany Prezydent Europejskiej Asocjacji Interwencji Sercowo-Naczyniowych. Dla polskiej kardiologii to historyczny sukces. Profesor Dudek, komentując wyniki batalii wyborczej powiedział: „22 maja to dla mnie dzień spełnionych marzeń. Pora zacząć wdrażać je w życie i rozpocząć prace. Wierzę, że przyszłość drzemie w *big data*, chmurach obliczeniowych oraz medycynie personalizowanej. To właśnie w tych gałęziach rozwoju tkwi potencjał efektywnego działania na rzecz poprawy dostępności leczenia całej populacji w Polsce i na świecie”. Szerzej na ten temat w kolejnym numerze „Kardiologii Inwazyjnej”.

Kolejne wyróżnienie dla polskiego kardiologa

W poprzednim wydaniu „Reflektora” informowaliśmy o bardzo prestiżowym wyróżnieniu dla polskich kardiologów, którzy znaleźli się Rankingu „Najbardziej Wpływowych Umysłów Świata”, opracowanym przez *Clarivate Analytics* (dawniej *Thomson Reuters*). W tym wydaniu natomiast z przyjemnością informujemy, że w trakcie międzynarodowej konferencji *Transcatheter Cardiovascular Therapeutics 2017* dr Tomasz Gąsior z III Oddziału Kardiologii w Katowicach-Ochojcu uzyskał prestiżowe drugie miejsce w trakcie *International Fellows Challenging Case Session*. To duże wyróżnienie i potwierdzenie rosnącego uznania dla osiągnięć polskiej kardiologii.

Profesor Dudek prezydentem EAPCI!

Zarząd Główny zwołuje członków...

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego zwołał członków na kolejne Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbędzie 18 maja 2018 roku w Teatrze im. Juliusza Słowackiego przy Placu Św. Ducha w Krakowie, miejscu obrad 81. Wiosennej Konferencji Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i X Konferencji „Kardiologii Polskiej”.

Pierwszy termin zebrania ustalono na godzinę godz. 11:15, zaś drugi na godz. 18:00.

Porządek obrad obejmuje

1. Otwarcie Walnego Zgromadzenia
2. Powołanie Przewodniczącego, Sekretarza i Komisji Skrutacyjnej Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PTK
3. Przyjęcie Protokołu ze Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PTK w Katowicach w dniu 21 września 2017
4. Głosowanie nad nadaniem Członkostwa Honorowego Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego w roku 2018
5. Wolne wnioski
6. Zakończenie obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków PTK

...i zaprasza firmy

...które byłyby zainteresowane ubieganiem się o tytuł „Partnera Polskiej Kardiologii 2018” lub „Przyjaciela Polskiej Kardiologii 2018”. W tym celu należy wypełnić formularz, który wraz z Regulaminem przyznawania wyróżnień PTK znajduje się pod linkiem i http://www.ptkardio.pl/Zasady_przyznawania_wyroznienn_firmom_wspierajacym_PTK-400 przesłać go na adres: zarzad.glowny@ptkardio.pl do dnia 31 maja 2018 roku.

Członkowie zarządu przypominają, że zgłoszone informacje o wsparciu działań statutowych PTK muszą być potwierdzone fakturami wystawionymi przez PTK lub firmę działającą na rzecz i w imieniu PTK i dotyczyć roku 2017 (okres: styczeń–grudzień).

Fotografia 1. Wrocław zaprasza na Polstim i „Innowacje”

O „kardioonkologii” będą mówić w Krakowie

Mury krakowskiego Collegium Novum, przy ul. Gołębiej 24, w dniach 3 i 4 maja 2018 będą gościć uczestników konferencji *Second International Colloquium on Cardio-Oncology*. Organizatorami tego interesującego spotkania są Uniwersytet w Rzymie i Uniwersytet w Pensylwanii we współpracy z Katedrą Hematologii CM Uniwersytetu Jagiellońskiego, z Polską Siecią Onkologiczną oraz Polskim Towarzystwem Onkologicznym. Kardioonkologia to szybko rozwijająca się dziedzina medycyny, która narodziła się w środowisku kardiologów i onkologów, skupiając się na leczeniu powikłań w układzie krążenia wynikających z wpływu leczenia przeciwnowotworowego. W jej rozwój są dziś zaangażowani lekarze wielu innych specjalności, między innymi hematolodzy, pediatrzy i gerontolodzy. Do nich oraz do wszystkich zainteresowanych rozwojem kardioonkologii skierowana jest tegoroczna konferencja, będąca kontynuacją spotkania, które odbyło się w Rzymie w roku 2014 roku. W programie przewidziane jest przeprowadzenie siedmiu sesji, podczas których swoją wiedzę i doświadczeniem będą się dzielić specjaliści z całego świata. Polscy lekarze, którzy zarejestrują się na stronie congresslab.it/international-symposium_krakow2018/, będą zwolnieni z opłaty zjazdowej.

A w Gdyni o... nadciśnieniu tętniczym

Bardzo interesująco zapowiada się IV Europejskie Forum Nadciśnienia Tętniczego, które odbędzie się w dniach 10–12 maja 2018 roku w Gdynskim hotelu Courtyard by Marriott Gdynia Waterfront. Spotkanie jest współorganizowane przez Europejskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego oraz Polskie Towarzystwo Nadciśnienia Tętniczego, a jego głównym celem będzie prezentacja nowych wytycznych, mechanizmów i terapii leczenia oraz postępów w diagnostyce hipertensjologii w Polsce i Europie. W programie — który został przygotowany pod kierownictwem Prof. Enrico Agabiti Rosei z Włoch, byłego Prezesa Europejskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego, oraz Prof. Krzysztofa Narkiewicza, Prezesa Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego — znajdą się nowoczesnie przygotowane sesje plenarne, dyskusje oraz liczne warsztaty pozwalające na podniesienie poziomu wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych.

Polstim 2018, czyli praktycznie o elektrofizjologii

POLSTIM 2018, czyli XXIX Konferencja Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, odbędzie się tym razem we Wrocławiu w dniach 17–19 maja 2018 roku. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska, organizatorzy dokładają starań, aby najbliższe spotkanie „elektrofizjologów” w hotelu Ibis Style miało charakter jak najbardziej praktyczny.

Jak co roku, tak i podczas tegorocznej konferencji nie zabraknie inspirujących doniesień oryginalnych oraz wymiany poglądów Nestorów i Nauczycieli Środowiska z młodszymi Koleżankami i Kolegami.

Kierujący Komitetem Organizacyjnym dr Dariusz Jagielski i Jego Koledzy z Kliniki Kardiologii 4. Wojewódzkiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, prowadzonej obecnie przez Pana Profesora Piotra Ponikowskiego, obiecują również kontynuować tradycję sesji i kursów zaprzyjaźnionych Sekcji PTK: SENiT, Niewydolności Serca, Pielęgniarek i Techników Medycznych oraz Klubu 30.

Jubileusz w Zabrze

Odświętna, bo jubileuszowa, XXV edycja, Międzynarodowej Konferencji Kardiologicznej oraz XIX Warsztaty Kardiologii Inwazyjnej i II Warsztaty Echokardiografii jak co roku organizowane przez Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu odbędą się w dniach 6–8 czerwca 2018 roku, w zabrzańskim Multikinie, a bezpośrednie transmisje zabiegów przeprowadzane będą z Pracowni Hemodynamiki Śląskiego Centrum Chorób Serca. Spotkania te będą miały szczególną oprawę ze względu na planowane obchody Jubileusz 25-lecia. Przewodniczący konferencji Prof. dr hab. med. Mariusz Gąsior oraz Dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu Prof. dr hab. med. Marian Zembala zapewniają, że przygotowany przez nich niezwykle szeroki program powinien spełnić oczekiwania nawet najbardziej wymagających uczestników. My zachęcamy, żeby pojechać i... sprawdzić!

Debiut we Wrocławiu

Pierwsza, debiutancka, edycja *Konferencji Cardiology Innovations Days*, która odbędzie się w dniach 7 i 8 czerwca 2018 roku w Centrum Konferencyjnym „Silver”, przygotowywana wspólnie z Wrocławskim Uniwersytetem Medycznym, będzie w całości poświęcona wykorzystaniu najnowszych, innowacyjnych rozwiązań technologicznych w zapobieganiu, rozpoznawaniu i leczeniu chorób układu krążenia. Spotkanie z racji swojego programu ma szansę stać się wyjątkową okazją do rozmów i dyskusji o innowacjach w gronie europejskich ekspertów. Nie powinno więc na niej zabraknąć ani lekarzy, którzy są zainteresowani wykorzystaniem nowych narzędzi technologicznych w codziennej praktyce, ani inżynierów, naukowców i partnerów branżowych, którzy będą mogli przedstawić własne osiągnięcia, a także poznać realne potrzeby i oczekiwania lekarzy praktyków.

Organizatorzy Spotkania Prof. dr hab. Piotr Ponikowski i Adrian Szulczyński twierdzą, że Wrocław — znany jako otwarte i... akademickie „miasto stu mostów” — doskonale oddaje charakter Konferencji, będący zachętą do budowania kolejnych mostów między

Fotografia 2. Zabrze... na Jubileusz

środowiskami klinicystów, naukowców, biotechnologów, inżynierów, kreatorów polityki zdrowotnej.

Podkreślili oni również, że poza przedstawieniem możliwości zastosowania nowych technologii w obrazowaniu, kardiologii interwencyjnej oraz elektroteterapii, chcieliby w tak interdyscyplinarnym środowisku dyskutować również o prewencji, wczesnym wykrywaniu i leczeniu chorób sercowo-naczyniowych, w kontekście zagadnień związanych z medycyną personalizowaną i tym co obecnie określa się mianem e-zdrowia (mHealth, eHealth) i telemedycyny.

A w czerwcu ponownie zapraszamy do Krakowa

Uczestnicy corocznej Konferencji Sekcji Niewydolności Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego obradować będą w dniach 15–16 czerwca 2018 w krakowskim hotelu Park Inn by Radisson. W trakcie tego spotkania zamierzają omówić najważniejsze aktualności, a także zapoznać się z nowymi możliwościami edukacyjnymi dla kardiologów, internistów, lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarek, rehabilitantów i przedstawicieli innych zawodów medycznych zajmujących się opieką nad pacjentami z niewydolnością serca. To bardzo ważna konferencja, gdyż niewydolność serca stała się jednym z głównych problemów współczesnej kardiologii. Na szczęście jednak, pomimo poważnego rokowania, jakie towarzyszy temu zespołowi chorobowemu, istnieją możliwości znaczącego wpływu na jej przebieg naturalny. Współczesna wiedza pozwala zapobiegać

Fotografia 3. Gdynia... na dyskusje o nadciśnieniu

Fotografia 4. A Kraków na „kardioonkologię” i „niewydolność”

tej chorobie, opóźnić jej progresję, a w niektórych przypadkach także doprowadzić do wycofania się jej objawów. Pomagać chorym można w sytuacjach skrajnych, na przykład przez zastosowanie przeszczepienia serca lub wykorzystanie pompy wspomagające niewydolne serce.

Wszystko to jednak wymaga ogromnej wiedzy, doświadczenia, a także współdziałania lekarzy wielu specjalności, pielęgniarek i innych wyspecjalizowanych osób. Jesteśmy u progu koniecznych zmian, które powinny prawidłowo ukształtować model opieki nad pacjentami z niewydolnością serca w Polsce.

Występując w imieniu Komitetu Organizacyjnego Konferencji, jego przewodniczący prof. dr hab. Andrzej Gackowski, podkreślił, że „łączy nas pasja do nauki i pracy dla dobra naszych pacjentów. Spotkajmy się zatem w Krakowie, aby wymienić najnowsze doświadczenia i przedyskutować problemy, które przed nami i które musimy w najbliższym czasie rozwiązać”.

Szczegółowe informacje zawarte są na stronie www.konferencja2018.niewydolnosc-serca.pl.

Zamykanie uszka lewego przedsionka nie stanowi lepszej ochrony...

Doustne leki przeciwkrzepliwe (OAC) są od lat stosowane w prewencji udarów u pacjentów z migotaniem przedsionków. Jako alternatywę takiego postępowania, u osób nietolerujących długoterminowego przyjmowania OAC, wprowadzono procedurę zamykania uszka lewego przedsionka (LAAC), polegającą na oddzieleniu uszka lewego przedsionka (LAA), czyli najczęstszej lokalizacji tworzenia się skrzeplin, od krążenia systemowego. Randomizowane, wielośrodkowe badania z grupą kontrolną, PROTECT AF oraz PREVAIL, zaprojektowano w celu porównania skuteczności LAAC i stosowania doustnej terapii OAC w prewencji udarów mózgu i zgonów.

Ponad 5-letnia obserwacja uczestników badań PROTECT AF i PREVAIL wykazała, że procedura zamknięcia uszka lewego przedsionka urządzeniem Watchman wiąże się z podobnym do warfaryny poziomem za-

bezpieczenia przed udarami mózgu wśród pacjentów z niezastawkowym migotaniem przedsionków. Co więcej, przez wpływ na redukcję poważnych krwawień, zwłaszcza udarów krwotocznych, zastosowanie LAAC zmniejszyło częstość zgonów oraz udarów powodujących niepełnosprawność.

Zdaniem prof. Tomasza Pasierskiego, zabiegowe zamykanie uszka lewego przedsionka nie stanowi lepszej ochrony przed udarem niedokrwiennym i powinno być zarezerwowane dla chorych z przeciwwskazaniami dla wszystkich doustnych leków przeciwkrzepliwych.

...ale rehabilitacja kardiologiczna pomaga przeżyć

Choroba naczyń wieńcowych (CVD) jest obecnie jednym z najbardziej istotnych problemów medycznych dotyczących całej populacji. W obecnej dobie, paradoksalnie dzięki szybkiemu rozwojowi technik leczniczych, powiększa się populacja osób cierpiących z powodu przewlekłej choroby niedokrwiennej serca. Całościowa rehabilitacja kardiologiczna (CCR) jest zatem postępowaniem koniecznym, mogącym mieć wpływ na redukcję śmiertelność z przyczyn sercowo-naczyniowych, a także poprawę jakości życia. Poszczególne modele CCR różnią się znacząco między sobą. Stąd wynika potrzeba oceny wpływu CCR na: redukcję zgonów, w tym sercowo-naczyniowych, konieczność kolejnych hospitalizacji, w tym z przyczyn sercowo-naczyniowych, częstość niezakończonych zgonem zawałów serca oraz potrzebę rewaskularyzacji. Informacje do analizy uzyskano, przeszukując medyczne bazy danych, wyszukując artykuły dotyczące oceny wpływu CCR na śmiertelność i chorobowość. Całościową rehabilitację kardiologiczną zdefiniowano jako ambulatoryjny ustrukturyzowany program treningu fizycznego oraz edukacji zdrowotnej, składający się z co najmniej czterech sesji.

Po dokładnej ocenie danych potwierdzono istotną redukcję liczby zgonów z wszystkich przyczyn oraz redukcję konieczności wykonywania przezskórnej rewaskularyzacji po zastosowaniu kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej. Redukcja ilości PCI wynosiła 35,0% u uczestników poddanych co najmniej 36 sesjom PCI. Zaobserwowano, że do widocznej poprawy rokowania wymagane jest uczestnictwo w co najmniej 12 sesjach CCR, jednak najlepsze wyniki są obserwowane po zastosowaniu 36 i więcej sesji. Wprawdzie konieczne są jeszcze dalsze badania porównawcze pomiędzy poszczególnymi dawkami i modelami CCR, ale dziś jeszcze bardziej wierzymy, że warto.

Adres do korespondencji:

Lek. Artur Krzywkowski
ul. Romantyczna 22/11, 70-789 Szczecin